

I N F O R M A T O R

URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Nr 2

Sierpień 2009

Przy wykorzystaniu zamieszczonych w „Informatorze UZP” informacji poprzez przedruk całego artykułu bądź jego fragmentów należy: podać autora oraz źródło pochodzenia cytowanego tekstu wskazując na numer „Informatora UZP”, rok i miesiąc wydania oraz adres strony internetowej, na której był on opublikowany.

Korzystając z zamieszczonych w „Informatorze UZP” danych, wykresów, zestawień statystycznych itp. należy wskazać wszystkie informacje identyfikujące materiał, z którego zostały one zaczerpnięte.

SPIS TREŚCI

AKTUALNOŚCI.....	3
Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw	3
Wizyta delegacji gruzińskiej.....	3
PRAWO.....	4
Szacowanie wartości zamówienia w prawie europejskim.....	4
OPINIE PRAWNE	11
Szacowanie wartości i udzielanie zamówień objętych projektem współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej	11
Szacowanie wartości zamówień a plany zamawiającego dotyczące udzielania zamówień	17
Ustalanie wartości przedmiotu zamówienia. Ocena niedopuszczalnego podziału zamówienia na części	20
KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.....	23
Podział zamówienia na części - przykłady nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.....	23
ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.....	34
Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 19 czerwca 2009 r. sygn. akt: KIO/UZP 712/09	34
Orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej	38
Orzecznictwo sądów okręgowych	39
Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dot. szacowania wartości zamówienia..	40
ANALIZY SYSTEMOWE.....	41
Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2009 – 31.07.2009	41

AKTUALNOŚCI

➤ Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw

Uprzejmie informujemy, że Komitet Rady Ministrów na posiedzeniu w dniu 16 lipca 2009 r. przyjął projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

➤ Wizyta delegacji gruzińskiej

W dniach 23 – 24 lipca 2009 roku w Urzędzie Zamówień Publicznych odbyła się wizyta studyjna gruzińskiej delegacji z Agencji Zamówień Publicznych (www.spa.ge). W trakcie dwudniowego spotkania, zorganizowanego we współpracy z Bankiem Światowym, poruszono tematy dotyczące m.in. polskiego i gruzińskiego systemu zamówień publicznych, w tym:

- przedstawiono strukturę organizacyjną, rolę i funkcje Urzędu Zamówień Publicznych oraz Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych;
- zaprezentowano polską ustawę Prawo zamówień publicznych oraz wskazano kierunki zmian wprowadzane nowelizacjami;
- zaprezentowano stworzoną przez Urząd Zamówień Publicznych platformę aukcji i licytacji elektronicznych;
- zaprezentowano dane statystyczne oddające rzeczywistość funkcjonowania polskiego systemu zamówień publicznych;
- omówiono zagadnienia związane z systemem środków odwoławczych w polskim systemie zamówień publicznych;
- zaprezentowano mechanizmy kontroli udzielania zamówień publicznych przewidziane w ustawie Prawo zamówień publicznych.

Wizyta studyjna, w której organizację zaangażowani byli pracownicy większości departamentów Urzędu Zamówień Publicznych, była doskonałą okazją do wzajemnej wymiany doświadczeń pomiędzy stroną polską a gruzińską w zakresie zamówień publicznych. Wizyta ukazała również chęć prowadzenia dalszej współpracy pomiędzy instytucjami.

PRAWO

Szacowanie wartości zamówienia w prawie europejskim

➤ Regulacje ujęte w dyrektywie klasycznej

Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi.

Zgodnie z art. 9 Dyrektywy 2004/18/WE dot. metod obliczania szacunkowych wartości zamówień publicznych, umów ramowych oraz dynamicznego systemu zakupów:

1. Podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia publicznego jest **całkowita kwota należna, bez VAT, oszacowana przez instytucję zamawiającą**. W obliczeniu takim uwzględnia się całkowitą kwotę szacunkową, obejmującą także wszelkie opcje lub wznowienia zamówienia.

W przypadku gdy instytucja zamawiająca przewiduje **nagrody lub wynagrodzenia** dla kandydatów lub oferentów, uwzględnia je ona przy obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia.

2. Oszacowana w ten sposób kwota **musi być ważna w chwili wysłania ogłoszenia o zamówieniu**, o którym mowa w art. 35 ust. 2 lub, w przypadkach gdy ogłoszenie takie nie jest wymagane, **w chwili rozpoczęcia przez instytucję zamawiającą procedury udzielania zamówienia**.

3. Żaden projekt budowlany ani żadne planowane nabycie pewnej ilości dostaw lub usług **nie mogą być dzielone z zamiarem uniknięcia stosowania niniejszej dyrektywy**.

4. W odniesieniu do zamówień na roboty budowlane, podczas obliczania ich szacunkowej wartości uwzględnia się zarówno koszt robót, jak i szacunkową całkowitą wartość dostaw niezbędnych do ich wykonania oraz oddawanych do dyspozycji przedsiębiorcy budowlanego przez instytucje zamawiające.

5.

a) W przypadku gdy przewidywane zamówienie na realizację robót lub nabycie usług **może zostać udzielone w postaci odrębnych części, uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich takich części.**

W przypadku gdy łączna wartość części jest **równa lub większa od wartości progowej** określonej w art. 7, **niniejszą dyrektywę stosuje się do udzielenia każdej z części zamówienia.**

Niemniej jednak instytucje zamawiające mogą odstąpić od stosowania niniejszej dyrektywy w odniesieniu do części, których szacunkowa wartość bez VAT wynosi mniej niż 80 000 EUR dla usług lub 1 mln EUR dla robót budowlanych, pod warunkiem że łączna wartość tych części wynosi nie więcej niż 20 % całkowitej wartości wszystkich części.

b) Jeśli w przypadku zamiaru nabycia podobnych dostaw może dojść do zamówień udzielanych w tym samym czasie w różnych częściach, całkowita wartość szacunkowa wszystkich takich części jest uwzględniana przy stosowaniu art. 7 a) i b).

W przypadku gdy łączna wartość części jest równa lub większa od wartości progowej określonej w art. 7, niniejszą dyrektywę stosuje się do udzielenia każdej z nich.

Niemniej jednak instytucje zamawiające mogą odstąpić od stosowania niniejszej dyrektywy w odniesieniu do części, których szacunkowa wartość bez VAT wynosi mniej niż 80 000 EUR, pod warunkiem że łączna wartość tych części wynosi nie więcej niż 20 % całkowitej wartości wszystkich części.

6. W odniesieniu do zamówień publicznych na dostawy dotyczących **dzierżawy, najmu lub leasingu** podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia jest:

a) w przypadku zamówień publicznych udzielanych na czas określony, gdy ich czas trwania jest równy lub mniejszy niż 12 miesięcy, całkowita szacunkowa wartość zamówienia w

okresie jego trwania, zaś gdy czas trwania przekracza dwanaście miesięcy, całkowita wartość zamówienia łącznie z szacowaną pozostałą wartością;

b) w przypadku zamówień publicznych udzielanych na czas nieokreślony lub zamówień, których czas trwania nie może zostać określony, wartość miesięczna pomnożona przez 48.

7. W przypadku zamówień na **dostawy lub usługi powtarzających się lub podlegających odnowieniu w oznaczonym czasie**, podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia jest:

a) rzeczywista łączna wartość kolejnych zamówień podobnego typu, udzielonych w ciągu poprzednich dwunastu miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, dostosowana, tam gdzie to możliwe, do zmian w ilości lub w wartości, które mogą się pojawić w ciągu 12 miesięcy następujących od udzielenia pierwszego zamówienia;

b) albo szacunkowa całkowita wartość zamówień udzielanych kolejno przez 12 miesięcy następujących po realizacji pierwszej dostawy lub przez rok budżetowy, jeżeli jest on dłuższy niż dwanaście miesięcy.

Wybór metody wykorzystywanej do obliczania szacunkowej wartości zamówienia publicznego nie może być dokonywany z zamiarem wyłączenia tego zamówienia z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.

8. W odniesieniu do zamówień publicznych na usługi podstawę obliczania szacunkowej wartości zamówienia stanowią odpowiednio:

a) dla następujących rodzajów usług:

- usług ubezpieczeniowych: należna składka oraz inne rodzaje wynagrodzenia;
- usług bankowych i innych usług finansowych: opłaty, prowizje, odsetki oraz inne rodzaje wynagrodzenia;
- zamówień na wykonanie projektu: należne opłaty lub prowizje oraz inne rodzaje wynagrodzenia;

b) dla zamówień, które nie określają całkowitej ceny:

- w przypadku zamówień na czas określony, gdy ten czas jest mniejszy lub równy niż 48 miesięcy: całkowita wartość zamówienia przez okres jego trwania;
- w przypadku zamówień na czas nieokreślony lub przekraczający czterdzieści osiem miesięcy: miesięczna rata pomnożona przez 48.

9. W odniesieniu do **umów ramowych i dynamicznych systemów zakupów** uwzględnieniu podlega maksymalna szacunkowa wartość bez VAT wszystkich zamówień, których udzielenia przewiduje się przez cały okres obowiązywania umowy ramowej lub funkcjonowania dynamicznego systemu zakupów.

➤ **Regulacje ujęte w dyrektywie sektorowej**

Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 roku koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

Zgodnie z **art. 17 Dyrektywy 2004/17/WE** dot. metody obliczania szacunkowej wartości zamówień, umów ramowych i dynamicznych systemów zakupów:

1. Obliczenia szacunkowej wartości zamówienia dokonuje się **na podstawie całkowitej kwoty do zapłaty, bez VAT, obliczonej przez podmiot zamawiający**. Obliczenie uwzględni szacunkową **całkowitą kwotę, łącznie z jakąkolwiek formą opcji oraz odnowienia zamówienia**.

Jeżeli podmiot zamawiający przewiduje **nagrody lub płatności** dla kandydatów lub oferentów, wówczas **uwzględni je przy obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia**.

2. Podmioty zamawiające **nie mogą unikać stosowania niniejszej dyrektywy, dzieląc na części projekty budowlane lub planowane zakupy określonych ilości dostaw lub usług, lub wykorzystując specjalne metody obliczania szacunkowej wartości zamówień**.

3. Odnośnie do **umów ramowych i dynamicznych systemów zakupów**, szacunkowa wartość, jaką należy uwzględnić stanowić będzie maksymalną szacunkową wartość VAT, wszystkich przewidzianych zamówień łącznie w ramach danej umowy lub w ramach danego systemu.

4. Do celów art. 16 podmioty zamawiające uwzględnią w szacunkowej wartości zamówień na roboty budowlane zarówno koszty robót budowlanych, jak i wartość jakichkolwiek dostaw lub usług niezbędnych do wykonania robót budowlanych, które udostępniają przedsiębiorcy budowlanemu.

5. Wartość dostaw lub usług, które nie są niezbędne do wykonania konkretnego zamówienia na roboty budowlane nie może być dodana do wartości zamówienia na roboty budowlane, jeżeli spowodowałoby to wyłączenie udzielenia zamówienia na wspomniane dostawy lub usługi z zakresu niniejszej dyrektywy.

6.

a) Jeżeli proponowane roboty budowlane lub zakup usług może prowadzić do równoczesnego udzielenia zamówień w formie odrębnych części, wówczas **należy uwzględnić łączną szacunkową wartość wszystkich tych części.**

Jeżeli łączna wartość części jest równa lub przekracza wartość progową określoną w art. 16, niniejsza dyrektywa stosuje się do udzielania zamówień na każdą z tych części.

Niemniej jednak podmioty zamawiające mogą odstąpić od stosowania dyrektywy w odniesieniu do części, których szacunkowa wartość bez VAT jest mniejsza niż 80 000 EUR dla usług lub 1 mln EUR dla robót budowlanych, pod warunkiem że łączna wartość tych części nie przekracza 20 % łącznej wartości części jako całości.

b) Jeżeli propozycja zakupu podobnych dostaw może prowadzić do równoczesnego udzielenia zamówień w formie odrębnych części, wówczas zostanie wzięta pod uwagę łączna szacunkowa wartość wszystkich tych części przy zastosowaniu art. 16.

Jeżeli łączna wartość części jest równa lub większa niż wartość progowa określona w art. 16, niniejszą dyrektywę stosuje się do udzielania zamówień na każdą z tych części.

Niemniej jednak, podmioty zamawiające mogą odstąpić od stosowania dyrektywy w odniesieniu do części, których szacunkowa wartość bez VAT, jest mniejsza niż 80 000 EUR, pod warunkiem że łączny koszt tych części nie przekracza 20 % łącznej wartości części jako całości.

7. W przypadku zamówień na dostawy lub usługi **powtarzających się** lub **podlegających odnowieniu w oznaczonym czasie**, podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia jest:

a) rzeczywista łączna wartość kolejnych zamówień podobnego typu, udzielonych w ciągu poprzednich dwunastu miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, dostosowana, tam gdzie to możliwe, do zmian w ilości lub w wartości, które mogą się pojawić w ciągu dwunastu miesięcy następujących od udzielenia pierwszego zamówienia; albo

b) szacunkowa całkowita wartość zamówień udzielanych kolejno przez dwanaście miesięcy następujących po realizacji pierwszej dostawy lub przez rok budżetowy, jeżeli jest on dłuższy niż dwanaście miesięcy.

8. **Podstawę obliczania szacunkowej wartości zamówienia obejmującego zarówno dostawy, jak i usługi stanowi całkowita wartość dostaw i usług, niezależnie od ich udziału.** Obliczenie obejmować będzie wartość prac związanych z rozmieszczeniem i instalacją.

9. W odniesieniu do zamówień na dostawy dotyczących **dzierżawy, najmu lub leasingu produktów**, wartością, którą należy przyjąć jako podstawę obliczania szacunkowej wartości zamówienia będzie:

a) w przypadku zamówień na czas określony, jeżeli czas ten jest krótszy lub wynosi 12 miesięcy, całkowitą szacunkową wartość dla okresu realizacji zamówienia lub jeżeli okres realizacji zamówienia jest dłuższy niż 12 miesięcy, całkowitą wartość łącznie z szacunkową pozostałą wartością;

b) w przypadku zamówień na czas nieokreślony lub na czas, którego nie można określić, wartość miesięczna pomnożona przez 48.

10. Do celów obliczania szacunkowej wartości zamówienia na usługi, uwzględnione zostaną, w stosownych przypadkach, następujące kwoty:

a) należna składka oraz inne formy wynagrodzenia w przypadku usług ubezpieczeniowych;

b) opłaty, prowizje, odsetki i inne formy wynagrodzenia w przypadku usług bankowych i innych usług finansowych;

c) opłaty, należne prowizje i inne formy wynagrodzenia w przypadku zamówień obejmujących zadania projektowe.

11. W przypadku zamówień na usługi, które nie określają całkowitej ceny, wartość, jaką należy przyjąć za podstawę obliczania szacunkowej wartości zamówienia, stanowi:

a) w przypadku zamówień na czas określony, jeżeli czas ten jest krótszy lub wynosi 48 miesięcy: całkowita wartość za cały okres;

b) w przypadku zamówień na czas nieokreślony lub na czas dłuższy niż 48 miesięcy: miesięczna wartość pomnożona przez 48.

OPINIE PRAWNE

Szacowanie wartości i udzielanie zamówień objętych projektem współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej

Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych – zwana dalej „ustawą PZP” – zastrzega na etapie czynności przygotowawczych poprzedzających wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, obowiązek ustalenia przez zamawiającego wartości zamówienia (art. 32-35 ustawy PZP). Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy PZP podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. Z przepisu tego wynika zatem obowiązek dołożenia przez zamawiającego należytej staranności przy ustalaniu wartości zamówienia. Jednocześnie w myśl art. 32 ust. 2 ustawy PZP zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości. Sens normatywny tego przepisu sprowadza się do ustalenia, iż zamawiający nie może dokonywać podziału zamówienia (zaniżać jego wartości) w taki sposób, aby na skutek ustalenia wartości dla każdej z wydzielonych części zamówienia doszło do nieuprawnionego wyłączenia stosowania przepisów ustawy PZP odnoszących się do zamówień o wartości powyżej określonego progu, czy też, z drugiej strony, do nieuprawnionego zastosowania przepisów odnoszących się do zamówień o wartości poniżej określonego progu. Innymi słowy nie jest zakazany sam podział jednego zamówienia na części, ale jest zakazany taki podział, który zmierza do uniknięcia stosowania przez zamawiającego przepisów ustawy PZP właściwych dla zamówienia o określonej wartości szacunkowej.

Powyższe znajduje swoje odzwierciedlenie w treści art. 32 ust. 4 ustawy PZP, w myśl którego jeżeli zamawiający dopuszcza możliwość składania ofert częściowych albo udziela zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, wartością zamówienia jest łączna wartość poszczególnych części zamówienia. Oznacza to, iż zamawiający może z określonych względów (organizacyjnych, ekonomicznych, celowościowych itp.) dokonać podziału jednego zamówienia na części, dla których to będzie prowadził odrębne postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, przy czym wartością każdej z części zamówienia, będzie łączna wartość wszystkich części zamówienia.

W konsekwencji przy udzieleniu każdej z części zamówienia zamawiający będzie zobowiązany do stosowania przepisów ustawy PZP właściwych dla łącznej wartości zamówienia. Takie działanie zamawiającego nie narusza art. 32 ust. 2 ustawy PZP.

Dla ustalenia czy w danym przypadku mamy do czynienia z jednym zamówieniem, czy też z odrębnymi zamówieniami konieczna jest analiza okoliczności konkretnego przypadku. W tym celu należy posługiwać się takimi kryteriami jak tożsamość przedmiotowa zamówienia (dostawy, usługi roboty budowlane tego samego rodzaju i o tym samym przeznaczeniu), tożsamość czasowa zamówienia (możliwe udzielenie zamówienia w tym samym czasie) i możliwość wykonania zamówienia przez jednego wykonawcę. Innymi słowy konieczne jest ustalenie czy dany rodzaj zamówienia mógł być wykonany w tym samym czasie, przez tego samego wykonawcę. Z odrębnymi zamówieniami będziemy mieli do czynienia w sytuacji, gdy przedmiot zamówienia ma inne przeznaczenie lub nie jest możliwym jego nabycie u tego samego wykonawcy (np. zakup mebli i sprzętu komputerowego). W przeciwnym wypadku, tzn. gdy udzielane zamówienia mają to samo przeznaczenie oraz dodatkowo istnieje możliwość ich uzyskania u jednego wykonawcy należy uznać, iż mamy do czynienia z jednym zamówieniem. Przy czym dla przyjęcia powyższej oceny nie ma istotnego znaczenia ustalenie źródeł finansowania danego zamówienia. Jeżeli zatem w tym samym czasie możliwe jest udzielenie tożsamego przedmiotowo zamówienia, które może być wykonane przez jednego wykonawcę, mamy do czynienia z jednym zamówieniem, bez względu na fakt, czy jest ono finansowane przez zamawiającego z jednego, czy też z kilku różnych źródeł (np. z wykorzystaniem środków pochodzących z programów finansowanych ze środków UE). Wartość tak określonego zamówienia należy oszacować zgodnie z postanowieniami art. 32-35 ustawy PZP.

Dla ustalenia, iż w danym przypadku mamy do czynienia z jednym zamówieniem, istotne są okoliczności istniejące w chwili wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zamawiający przystępując zatem do szacowania wartości zamówienia powinien ustalić z należyłą starannością planowaną liczbę usług, dostaw, czy też robót budowlanych tego samego rodzaju, które zamierza nabyć i oszacować ich łączną wartość, niezależnie od tego czy zamierza je nabyć jednorazowo w ramach jednego postępowania, czy też sukcesywnie w ramach odrębnych postępowań. Jeżeli potrzeba udzielenia określonego zamówienia ujawni się dopiero po udzieleniu innego zamówienia tożsamego przedmiotowo,

to w tym przypadku nie mamy do czynienia z nieuprawnionym dzieleniem zamówienia z uwagi na fakt, iż brak jest tożsamości czasowej takich zamówień.

Jak już wskazano nie jest zakazany sam podział jednego zamówienia na części, ale jest zakazany taki podział, który zmierza do uniknięcia stosowania przez zamawiającego przepisów ustawy PZP właściwych dla zamówienia o określonej wartości szacunkowej. Z udzielaniem zamówienia w częściach mamy do czynienia w sytuacji gdy zamawiający z góry przewiduje zakres całego zamówienia i możliwe jest jego jednorazowe udzielenie, lecz ze względów organizacyjnych, technicznych, gospodarczych podejmuje decyzję o dokonywaniu zakupów sukcesywnie. Podjęcie decyzji o udzielaniu zamówienia w częściach jest zawsze wynikiem wcześniejszego planu zamawiającego. Jeżeli zatem określone zamówienia mają charakter nieprzewidywalny, każde następne zamówienie o tym samym przedmiocie, należy potraktować jako zamówienie odrębne, a nie część zamówienia udzielonego wcześniej. Zamówienie udzielane w częściach przypomina świadczenia jednorazowe realizowane w ratach. Każda z tych części, składa się bowiem na pewną, z góry określoną całość. Każdorazowy, pojedynczy zakup jest częścią całego zamówienia, dlatego ustalenie jego wartości powinno być dokonane z zastosowaniem art. 32 ust. 4 ustawy PZP. W tym przypadku wartością zamówienia udzielanego w ramach odrębnego postępowania jest łączna wartość poszczególnych części zamówienia. Jeżeli więc zamawiający decyduje się udzielać zamówienia w częściach i organizuje odrębne postępowania, wówczas dla każdego odrębnego postępowania przyjmuje się wartość całego zamówienia.

Odnosząc powyższe do pierwszego z zagadnień dotyczących sposobu udzielania zamówień objętych jednym projektem współfinansowanych ze środków unijnych, iż punktem wyjścia dla jego rozstrzygnięcia jest ustalenie czy w danym przypadku mamy do czynienia z jednym zamówieniem, czy też z odrębnymi następującymi po sobie zamówieniami dotyczącymi tożsamyh usług, dostaw lub robót budowlanych.

W pierwszej kolejności przy szacowaniu wartości zamówień udzielanych w ramach przedmiotowego projektu współfinansowanego ze środków UE, konieczne jest wyodrębnienie tych zamówień, których zakres może być oszacowany z góry na cały okres realizacji projektu, i które mogą być udzielone jednorazowo w ramach jednego postępowania. W odniesieniu do tych zamówień ich szacunkowa wartość winna być ustalona z uwzględnieniem wszystkich dostaw, usług lub robót budowlanych przewidywanych do wykonania w całym okresie realizacji programu. Jeżeli ze względów organizacyjnych

zamówienia te będą udzielane w częściach w ramach odrębnych postępowań do ustalenia wartości poszczególnych części stosować się będzie art. 32 ust. 4 ustawy PZP. Nie jest zatem możliwe podzielenie takiego zamówienia na części i oszacowanie ich wartości odrębnie dla każdej z części.

Podstawą do wyodrębnia tych zamówień, tj. podstawą do uznania, iż mamy do czynienia z samodzielnymi zamówieniami jest przyjęty okres realizacji projektu, który nakazuje traktować usługi, dostawy lub roboty budowlane, które mają być wykonane w ramach projektu, jako jedno zamówienie. Przy czym warunkiem takiej kwalifikacji jest możliwość oszacowania usług, dostaw lub robót budowlanych, które mają być wykonane i sfinansowane w ramach projektu dla całego okresu jego realizacji. W takim przypadku nie może znaleźć zastosowania zasada sporządzania rocznych planów zamówień publicznych i rocznego szacowania ich wartości. Po pierwsze zasada ta - z wyjątkiem świadczeń powtarzających się okresowo (art. 34 ust. 1 ustawy PZP) - nie została wyrażona wprost w ustawie PZP, lecz wynika z zasad gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych przyjętych na gruncie ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.). Po drugie, z uwagi na wyodrębnienie źródła finansowania, już na tym etapie jest możliwe oszacowanie zakresu zamówienia w okresie realizacji projektu, co ma decydujące znaczenie dla ustalenia, iż mamy do czynienia z jednym (samodzielnym) zamówieniem publicznym. Z tych względów podział takiego zamówienia na części i ustalenie ich wartości w perspektywie rocznej stanowić będzie naruszenie art. 32 ust. 2 i 4 ustawy PZP.

Sam fakt realizacji projektu w okresie 2008-2015 r. ze wskazaniem źródła jego finansowania nie powoduje bezpośrednio, że zamówienia udzielane w ramach tego projektu mogą być oszacowane dla całego okresu jego realizacji. Z charakteru przedmiotu zamówienia może bowiem wynikać, iż na etapie rozpoczęcia projektu nie będzie możliwe oszacowanie usług, dostaw lub robót budowlanych niezbędnych do realizacji projektu w całym okresie, tj. których rozmiar nie jest możliwy do ustalenia w momencie wszczęcia pierwszego postępowania. W tych przypadkach fakt realizacji projektu w ustalonym okresie nie pozwala na wyodrębnienie samodzielnego zamówienia obejmującego cały okres realizacji projektu, tj. nie stanowi kryterium uznania, iż mamy do czynienia z jednym zamówieniem. W konsekwencji w ramach tego samego projektu możemy mieć do czynienia z kilkoma samodzielnymi zamówieniami dotyczącymi tego samego przedmiotu. W takim przypadku nie

mamy do czynienia z niedopuszczalnym podziałem zamówienia na części (art. 32 ust. 2 ustawy PZP), lecz z kilkoma odrębnymi i następującymi po sobie zamówieniami publicznymi, których wartość będzie szacowana odrębnie. Innymi słowy podział zamówienia i odrębne szacowanie wartości dla każdej z części może być uzasadnione przyczynami obiektywnymi – niemożnością oszacowania wszystkich potrzebnych usług, dostaw lub robót budowlanych.

W odniesieniu do takich zamówień, których zakres nie może być oszacowany dla całego okresu realizacji projektu, należy stosować wskazaną zasadę sporządzania rocznych planów zamówień publicznych i rocznego szacowania ich wartości. Z tych względów wartości tych zamówień będą podlegały sumowaniu z innymi tożsamymi zamówieniami udzielanymi przez zamawiającego w tym samym okresie. Oznacza to, iż usługi lub dostawy nabywane na potrzeby realizacji projektu będą stanowiły część jednego zamówienia oszacowanego z uwzględnieniem innych tożsamyh przedmiotowo usług lub dostaw nabywanych przez zamawiającego w tym samym okresie.

Dodatkowo należy wskazać, iż do omawianego przypadku zastosowanie znajdować będzie także art. 34 ust. 1 ustawy PZP przewidujący szczególne zasady ustalania wartości dostaw i usług powtarzających się okresowo. Jeżeli zatem na potrzeby realizacji projektu udzielane będą zamówienia na dostawy i usługi powtarzające się okresowo będą one podlegały sumowaniu z pozostałymi dostawami i usługami o takim charakterze. Do ustalenia wartości takiego zamówienia stosować się będzie art. 34 ust. 1 ustawy PZP.

Rekapitulując w przypadku zamówień, których zakres i wartość są możliwe do ustalenia na cały okres realizacji projektu, a przy tym mogą być udzielone w ramach jednego postępowania, oszacowania ich wartości dokonuje się z uwzględnieniem całego okresu realizacji projektu. W pozostałych przypadkach usługi lub dostawy udzielane w ramach projektu mogą być szacowane dla poszczególnych lat budżetowych.

Należy również wskazać, iż punktem wyjścia dla rozstrzygnięcia czy w danym przypadku mamy do czynienia z niedopuszczalnym podziałem zamówienia na części w świetle art. 32 ust. 2 ustawy PZP, jest także ustalenie czy wskazane zamówienia stanowią w istocie jedno zamówienie, czy też odrębne następujące po sobie zamówienia dotyczące tożsamego przedmiotu zamówienia. Podkreślenia bowiem wymaga, iż sam fakt, że mamy tu do czynienia z zamówieniami tego samego rodzaju, oznaczonymi tym samym kodem CPV,

nie przesądza ipso se, że mamy do czynienia z jednym zamówieniem w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy PZP.

Jak już wskazano powyżej dla ustalenia czy w danym przypadku mamy do czynienia z jednym zamówieniem, czy też z odrębnymi zamówieniami konieczna jest analiza okoliczności konkretnego przypadku. W tym celu należy posługiwać się wskazanymi powyżej kryteriami (tożsamość przedmiotowa zamówienia, tożsamość czasowa zamówienia, możliwość wykonania zamówienia przez jednego wykonawcę). Innymi słowy konieczne jest ustalenie czy dany rodzaj zamówienia mógł być wykonany w tym samym czasie, przez tego samego wykonawcę. Z odrębnymi zamówieniami będziemy mieli do czynienia w sytuacji, gdy przedmiot zamówienia ma inne przeznaczenie lub nie jest możliwym jego nabycie u tego samego wykonawcy (np. wykonanie poszczególnych zamówień wymaga spełnienia przez wykonawców odmiennych warunków). W przeciwnym wypadku, tzn. gdy udzielane zamówienia mają to samo przeznaczenie oraz dodatkowo istnieje możliwość ich uzyskania u jednego wykonawcy należy uznać, iż mamy do czynienia z jednym zamówieniem.

Jeżeli zatem w tym samym czasie możliwe jest udzielenie tożsamego przedmiotowo zamówienia, które może być wykonane przez jednego wykonawcę, mamy do czynienia z jednym zamówieniem. Wartość tak określonego zamówienia należy oszacować zgodnie z postanowieniami art. 32-35 ustawy PZP. W przeciwnym przypadku, tj. w sytuacji, w której poszczególne zamówienia nie mogą być wykonane przez tego samego wykonawcę, pomimo że przedmiot zamówienia można zakwalifikować do tego samego kodu CPV, należy uznać, iż nie mamy do czynienia z jednym zamówieniem, lecz z kilkoma niezależnymi od siebie zamówieniami, których wartość będzie szacowana odrębnie z zachowaniem reguł określonych w art. 32 i n. ustawy PZP. Ocena ta z istoty rzeczy zawsze będzie dokonywana w konkretnych okolicznościach faktycznych. W takim przypadku nie mamy do czynienia z niedopuszczalnym dzieleniem zamówienia, o którym mowa w art. 32 ust. 2 ustawy PZP.

Szacowanie wartości zamówień a plany zamawiającego dotyczące udzielania zamówień

Jeżeli zamawiający jest w stanie w sposób obiektywny z góry określić zakres udzielanego zamówienia na dany rok lub na okres, który obejmuje sporządzany plan rzeczowo-finansowy, szacowanie wartości takiego zamówienia powinno zostać dokonane zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy, czyli z zastosowaniem całkowitego szacunkowego wynagrodzenia wykonawcy, bez podatku od towarów i usług (VAT) jako podstawy, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. W sytuacji uzasadnionej względami organizacyjnymi, technicznymi lub gospodarczymi, związanymi ze specyfiką działalności zamawiającego i dokonywanych przez niego zamówień, lub jeżeli podział nie prowadzi do obniżenia wartości poszczególnych zamówień poniżej ustawowych wartości progowych, czyli nie prowadzi do odstąpienia od właściwej dla zamówienia procedury, zamawiający uprawniony jest do skorzystania z przewidzianej w art. 32 ust. 4 ustawy możliwości udzielania zamówienia w częściach. Należy bowiem zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy jeżeli zamawiający dopuszcza możliwość składania ofert częściowych albo udziela zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, wartością zamówienia jest łączna wartość poszczególnych części. Zamawiający powinien w takim przypadku zsumować wartości wszystkich zamówień udzielanych w częściach. Jeżeli tak obliczona całkowita wartość zamówienia będzie przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 14.000 euro, zamawiający zobowiązany będzie stosować określone procedury ustawy mimo, iż wartość poszczególnych części zamówienia nie będzie przekraczała równowartości kwoty określonej w art. 4 pkt. 8 ustawy.

Jednocześnie podkreślić należy, iż zamawiający przy planowaniu udzielenia jakiegokolwiek zamówienia powinien brać pod uwagę dyspozycję art. 32 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych. Z punktu widzenia tego przepisu o ewentualnym zamiarze podziału zamówienia na części powinno się wypowiadać z uwzględnieniem wiedzy zamawiającego na temat zamówienia (jego zakresu i przedmiotu) w okresie przygotowania postępowania w sprawie jego udzielenia. Jeżeli zamawiający nie udzielił całości lub części planowanego zamówienia, a pojawi się konieczność udzielenia podobnego nieplanowanego zamówienia nie można wskazać uzasadnienia dla traktowania go jako odrębnego. Zamawiający w momencie

wszczynania postępowania w celu udzielenia zamówień planowanych wie już o zamówieniu nieplanowanym dotyczącym tego samego przedmiotu. Powinien więc uwzględnić je w ramach przygotowywanych postępowań, a jego wartość zsumować z wartością wszystkich nieudzielonych zamówień. Niedopuszczalnym w świetle art. 32 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych podziałem zamówienia na części jest traktowanie jako odrębnych dwóch zamówień dotyczących tego samego przedmiotu zamówienia, nieprzewidywanych w momencie przyjęcia planu rzeczowo-finansowego, jeżeli o obydwu zamawiający dysponuje wiedzą w chwili przygotowywania postępowania w celu udzielenia któregośkolwiek z nich.

Z kolei brak możliwości przewidzenia i zaplanowania z góry zamówień powoduje, iż zamawiający nie jest w stanie udzielić ich po przeprowadzeniu jednej procedury (nie zna przedmiotu i zakresu zamówienia). Poszczególne więc zamówienia nieprzewidywalne, których konieczność udzielenia pojawi się już po udzieleniu zamówień tego samego rodzaju w trakcie roku lub innego okresu, na który sporządzony został plan rzeczowo-finansowy, powinny być traktowane jako zamówienia odrębne, których wartość należy ustalać właściwie do ich zakresu. Szacowanie wartości każdego zamówienia również w takim przypadku będzie następowało zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy. Obowiązek stosowania przepisów ustawy będzie powstawał dla zamawiającego wyłącznie w sytuacji, jeżeli wartość konkretnego zamówienia przekroczy wyrażoną w złotych równowartość kwoty 14 000 euro (art. 4 pkt. 8 ustawy).

Ponadto zgodnie z art. 35 ust. 1 i 2 ustawy, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi, ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia. Jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia. Natomiast, jeżeli po ustaleniu wartości zamówienia nastąpi zmiana okoliczności mających wpływ na dokonane już ustalenie wartości zamówienia, zamawiający zobowiązany jest do dokonania zamiany (czyli ponownego obliczenia) wartości zamówienia jeszcze przed wszczęciem postępowania. Za okoliczności mające wpływ na dokonane ustalenie wartości zamówienia należy uznać wszelkie okoliczności wynikające ze zmiany stanu faktycznego, np. zmiana cen, jak i prawnego, np. konieczność uwzględnienia nowych rozwiązań w przedmiocie zamówienia.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, iż ustalenie szacunkowej wartości zamówienia jest czym innym niż sporządzenie planu rzeczowo-finansowego. Ustalenie

szacunkowej wartości zamówienia dokonywane jest w momencie, kiedy zamawiający jest w stanie oszacować wartość przedmiotu zamówienia z należytą starannością na podstawie określonego już opisu przedmiotu zamówienia, dokonanego z reguły na podstawie sporządzonego na dany okres planu rzeczowo-finansowego (planu przewidywanych zadań i wydatków na ich pokrycie) ale również z uwzględnieniem wszystkich innych okoliczności, które zaistniały po jego sporządzeniu (np. zwiększenia środków służących do udzielenia określonych zamówień albo niespodziewanej wcześniej konieczności zwiększenia zakresu udzielanych zamówień), a które mają znaczenie dla opisu i oszacowania wartości udzielanego zamówienia. Ustawa Prawo zamówień publicznych nie reguluje natomiast zasad oraz minimalnego czy maksymalnego okresu, na jaki dany podmiot zobowiązany jest sporządzić plan rzeczowo-finansowy.

Ustalanie wartości przedmiotu zamówienia.

Ocena niedopuszczalnego podziału zamówienia na części

Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych – zwana dalej „ustawą PZP” – zastrzega na etapie czynności przygotowawczych poprzedzających wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, obowiązek ustalenia przez zamawiającego wartości zamówienia (art. 32-35 ustawy PZP). Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy PZP podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. Z przepisu tego wynika zatem obowiązek dołożenia przez zamawiającego należytej staranności przy ustalaniu wartości zamówienia. Jednocześnie w myśl art. 32 ust. 2 ustawy PZP zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości. Sens normatywny tego przepisu sprowadza się do ustalenia, iż zamawiający nie może dokonywać podziału zamówienia (zaniżać jego wartości) w taki sposób, aby na skutek ustalenia wartości dla każdej z wydzielonych części zamówienia doszło do nieuprawnionego wyłączenia stosowania przepisów ustawy PZP odnoszących się do zamówień o wartości powyżej określonego progu, czy też, z drugiej strony, do nieuprawnionego zastosowania przepisów odnoszących się do zamówień o wartości poniżej określonego progu. Innymi słowy nie jest zakazany sam podział jednego zamówienia na części, ale jest zakazany taki podział, który zmierza do uniknięcia stosowania przez zamawiającego przepisów ustawy PZP właściwych dla zamówienia o określonej wartości szacunkowej.

Powyższe znajduje swoje odzwierciedlenie w treści art. 32 ust. 4 ustawy PZP, w myśl którego jeżeli zamawiający dopuszcza możliwość składania ofert częściowych albo udziela zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, wartością zamówienia jest łączna wartość poszczególnych części zamówienia. Oznacza to, iż zamawiający może z określonych względów (organizacyjnych, ekonomicznych, celowościowych itp.) dokonać podziału jednego zamówienia na części, dla których to będzie prowadził odrębne postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, przy czym wartością każdej z części zamówienia, będzie łączna wartość wszystkich części zamówienia.

W konsekwencji przy udzieleniu każdej z części zamówienia zamawiający będzie zobowiązany do stosowania przepisów ustawy PZP właściwych dla łącznej wartości zamówienia. Takie działanie zamawiającego nie narusza art. 32 ust. 2 ustawy PZP.

Dla ustalenia czy w danym przypadku mamy do czynienia z jednym zamówieniem, czy też z odrębnymi zamówieniami konieczna jest analiza okoliczności konkretnego przypadku.

W tym celu należy posługiwać się takimi kryteriami jak tożsamość przedmiotowa zamówienia (dostawy, usługi roboty budowlane tego samego rodzaju i o tym samym przeznaczeniu), tożsamość czasowa zamówienia (możliwe udzielenie zamówienia w tym samym czasie) i możliwość wykonania zamówienia przez jednego wykonawcę. Innymi słowy konieczne jest ustalenie czy dany rodzaj zamówienia mógł być wykonany w tym samym czasie, przez tego samego wykonawcę. I tak z odrębnymi zamówieniami będziemy mieli do czynienia w sytuacji, gdy przedmiot zamówienia ma inne przeznaczenie lub nie jest możliwym jego nabycie u tego samego wykonawcy (np. zakup mebli i sprzętu komputerowego). W przeciwnym wypadku, tzn. gdy udzielane zamówienia mają to samo przeznaczenie oraz dodatkowo istnieje możliwość ich uzyskania u jednego wykonawcy należy uznać, iż mamy do czynienia z jednym zamówieniem. Jeżeli zatem w tym samym czasie możliwe jest udzielenie tożsamego przedmiotowo zamówienia, które może być wykonane przez jednego wykonawcę, mamy do czynienia z jednym zamówieniem. Wartość tak określonego zamówienia należy oszacować zgodnie z postanowieniami art. 32-35 ustawy PZP.

Dla ustalenia, iż w danym przypadku mamy do czynienia z jednym zamówieniem, istotne są okoliczności istniejące w chwili wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zamawiający przystępując zatem do szacowania wartości zamówienia powinien ustalić z należytą starannością planowaną liczbę usług, dostaw, czy też robót budowlanych tego samego rodzaju, które zamierza nabyć i oszacować ich łączną wartość, niezależnie od tego czy zamierza je nabyć jednorazowo w ramach jednego postępowania, czy też sukcesywnie w ramach odrębnych postępowań. I tak jeżeli potrzeba udzielenia określonego zamówienia ujawni się dopiero po udzieleniu innego zamówienia tożsamego przedmiotowo, to w tym przypadku nie mamy do czynienia z nieuprawnionym dzieleniem zamówienia z uwagi na fakt, iż brak jest tożsamości czasowej takich zamówień.

Jak już wskazano nie jest zakazany sam podział jednego zamówienia na części, ale jest zakazany taki podział, który zmierza do uniknięcia stosowania przez zamawiającego przepisów ustawy PZP właściwych dla zamówienia o określonej wartości szacunkowej. Z udzielaniem zamówienia w częściach mamy do czynienia w sytuacji, gdy zamawiający z góry przewiduje zakres całego zamówienia i możliwe jest jego jednorazowe udzielenie, lecz ze względów organizacyjnych, technicznych, gospodarczych podejmuje decyzję o dokonywaniu zakupów sukcesywnie. Podjęcie decyzji o udzielaniu zamówienia w częściach jest zawsze wynikiem wcześniejszego planu zamawiającego. Jeżeli zatem określone zamówienia mają charakter nieprzewidywalny, każde następne zamówienie o tym samym przedmiocie, należy potraktować jako zamówienie odrębne, a nie część zamówienia udzielonego wcześniej.

Zamówienie udzielane w częściach przypomina świadczenia jednorazowe realizowane w ratach. Każda z tych części, składa się bowiem na pewną, z góry określoną całość. Każdorazowy, pojedynczy zakup jest częścią całego zamówienia, dlatego ustalenie jego wartości powinno być dokonane z zastosowaniem art. 32 ust. 4 ustawy PZP. W tym przypadku wartością zamówienia udzielanego w ramach odrębnego postępowania jest łączna wartość poszczególnych części zamówienia. Jeżeli więc zamawiający decyduje się udzielać zamówienia w częściach i organizuje odrębne postępowania, wówczas dla każdego odrębnego postępowania przyjmuje się wartość całego zamówienia.

Dodatkowo należy wskazać, iż ustawa PZP przewiduje w art. 34 ust. 1 szczególne zasady ustalania wartości zamówienia dla zamówień na usługi lub dostawy powtarzające się okresowo. W myśl tego przepisu podstawą ustalenia wartości takich zamówień jest łączna wartość zamówień tego samego rodzaju udzielonych w terminie poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, z uwzględnieniem zmian ilościowych zamawianych usług lub dostaw oraz prognozowanego na dany rok średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem (pkt 1), albo których zamawiający zamierza udzielić w terminie 12 miesięcy następujących po pierwszej usłudze lub dostawie (pkt 2).

Rekapitulując należy stwierdzić, iż w przypadku zamówień, których zakres i wartość są możliwe do ustalenia na cały okres planowania (rok budżetowy), a przy tym mogą być udzielone w ramach jednego postępowania, oszacowania ich wartości dokonuje się z uwzględnieniem całego okresu. W pozostałych przypadkach, gdy nie jest możliwe oszacowanie zakresu zamówień na cały okres planowania, zamówienia udzielane w ramach

odrębnych postępowań nie stanowią niedopuszczalnego podziału zamówienia na części w świetle art. 32 ust. 2 ustawy PZP.

KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Podział zamówienia na części - przykłady nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

Podstawą ustalenia wartości szacunkowej zamówienia jest, zgodnie z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, całkowite szacunkowe wynagrodzenie bez podatku od towarów i usług ustalone przez zamawiającego z należytą starannością, przy czym w przypadku udzielenia zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, wartość zamówienia stanowi łączna wartość poszczególnych części zamówienia. Ponadto, w art. 32 ust. 2 ustawy sformułowany został zakaz dzielenia przedmiotu zamówienia na części oraz zaniżania jego wartości w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy. Przedmiotowe regulacje mają za zadanie zapobiec podziałowi dużych zamówień na mniejsze części w celu wyłączenia stosowania przepisów ustawy, a także nieuprawnionemu zastosowaniu przepisów odnoszących się do zamówień o wartości poniżej określonego progu. Podkreślenia wymaga przy tym fakt, iż prawidłowe oszacowanie wartości zamówienia ma zasadnicze znaczenie dla właściwego przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia. Przekroczenie bowiem przez szacunkową wartość zamówienia określonych ustawowo wartości progowych zobowiązuje zamawiającego do zastosowania w prowadzonym postępowaniu bardziej rygorystycznych przepisów. Odnoszą się one m.in. do miejsca publikacji o ogłoszeniu, terminu składania ofert, terminu ostatecznego rozstrzygnięcia protestu. Ustalenie wartości zamówienia poniżej progów, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na dostawę i usługi uniemożliwia również wykonawcom składanie odwołań od rozstrzygnięć protestów przez zamawiającego.

Na gruncie ustawy Prawo zamówień publicznych można mówić o dwojakim podziale zamówienia na części:

1. podział przedmiotu na kilka części (pakietów) w ramach jednej procedury przetargowej, polegający na dopuszczeniu składania ofert częściowych,
2. podział przedmiotu zamówienia na kilka części, z których każda jest przedmiotem oddzielnego postępowania przetargowego.

Ad. 1). Co do zasady podział zamówienia na części w ramach jednej procedury przetargowej nie jest zabroniony, lecz stanowi uprawnienie zamawiającego, bowiem zgodnie z art. 36 ust. 2 pkt 1 ustawy, w przypadku dopuszczenia składania ofert częściowych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia zamawiający zamieszcza opis odpowiednich części zamówienia, co do których dopuszcza złożenie ofert częściowych. Podział taki może mieć charakter techniczny, pozwalając na sprawne przeprowadzenie procedury przetargowej, musi jednocześnie zapewnić zachowanie zasad wynikających z ustawy, powinien także co do zasady umożliwiać wykonawcom łatwiejszy dostęp do zamówienia (*szerzej KIO w wyroku z dnia 28 listopada 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 1298/08*).

Dokonując czynności ustalenia zakresu poszczególnych części zamówienia, zamawiający powinien mieć na celu otrzymanie jak najbardziej korzystnych ofert co do każdej części zamówienia. W takim przypadku determinująca dla zastosowania odpowiednich przepisów ustawy, zgodnie z dyspozycją art. 32 ust. 4 ustawy, będzie wartość całego zamówienia równa wartości postępowania.

Ad. 2). Innym przypadkiem jest sytuacja, gdy zamawiający realizując zamówienie na roboty budowlane, dostawy bądź usługi każdą z części czynni przedmiotem odrębnego postępowania. Z powyższą sytuacją mamy do czynienia w sytuacji gdy z góry ustalony jest zakres całego zamówienia, istnieje obiektywna możliwość jego jednorazowego udzielenia, lecz z pewnych względów zamawiający podejmuje decyzję o dokonywaniu zakupów sukcesywnie, czyli organizowaniu kilku następujących po sobie postępowań. O tym, czy mamy do czynienia z jednym zamówieniem publicznym, czy też zamówieniami odrębnymi rozstrzyga samodzielnie zamawiający, który w oparciu o posiadaną wiedzę oraz doświadczenie w zakresie prowadzonej działalności, najlepiej orientuje się w specyfice udzielanego zamówienia. Każdorazowy pojedynczy zakup jest częścią całego zamówienia, zatem ustalenie jego wartości powinno być dokonane z zastosowaniem analogicznej metody jak w przypadku jednego zamówienia podzielonego na części - art. 32 ust. 4 ustawy. Jeżeli więc zamawiający decyduje się udzielać zamówienia w częściach i organizuje kilka

odrębnych postępowań, wówczas dla każdego postępowania musi stosować przepisy właściwe dla wartości całego zamówienia.

Decydując, czy w okolicznościach danej sprawy doszło do niedozwolonego podziału zamówienia na części należy odpowiedzieć na pytanie, czy mamy do czynienia z jednym zamówieniem, czy też z odrębnymi następującymi po sobie zamówieniami o tożsamy przedmiotach. Decyzja każdorazowo będzie indywidualna i zdeterminowana okolicznościami danej sprawy.

Pomocniczo należałoby wskazać, że w celu ustalenia powyższego zamawiający mogą się posługiwać m. in. następującymi kryteriami:

- tożsamość przedmiotowa zamówienia (dostawy, usługi roboty budowlane tego samego rodzaju i o tym samym przeznaczeniu),
- tożsamość czasowa zamówienia (możliwość udzielenia zamówienia w tym samym czasie),
- możliwość wykonania zamówienia przez jednego wykonawcę.

Wobec powyższego należy uznać, iż z odrębnymi zamówieniami będziemy mieli do czynienia w sytuacji, gdy przedmiot zamówienia ma inne przeznaczenie lub nie jest możliwe jego nabycie lub wykonanie przez tego samego wykonawcę. Należy też pamiętać, iż decyzja o wszczęciu procedury przetargowej jest wynikiem realizacji wcześniejszych planów zamawiającego, zatem każde kolejnie obiektywnie nieprzewidywalne zamówienie należy traktować jako zamówienie odrębne, a nie część zamówienia udzielonego poprzednio.

Poniżej przedstawiono przykładowe naruszenia opisywanych artykułów stwierdzone podczas przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Kontrola nr 1:

Zamawiający realizując projekt współfinansowany ze środków UE ZPORR mający na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery przeprowadził m.in. 4 postępowania przetargowe związane z realizacją robót budowlanych dla budynku szkoły oraz internatu. Powyższe roboty budowlane polegały na modernizacji kotłowni, a także demontażu starej

i montażu nowej instalacji grzewczej w powyższych obiektach. Realizując przedmiotowy projekt zamawiający przeprowadził m.in. postępowania na:

- modernizację centralnego ogrzewania w budynku szkoły,
- modernizację kotłowni stałopalnej na gazową w budynku szkoły,
- modernizację instalacji centralnego ogrzewania w budynku internatu,
- modernizację kotłowni stałopalnej na gazową w budynku internatu.

Zamawiający oszacował wartość każdego z postępowań odpowiednio:

- na kwotę: 209 527,82 zł (tj. 47 761,07 euro),
- na kwotę: 158 853,63 zł (tj. 36 210,08 euro),
- na kwotę: 117 375,45 zł (tj. 26 755,29 euro),
- na kwotę: 156 432,62 zł (tj. 35 658,22 euro),

co łącznie daje kwotę 642 189,52 zł (tj. 146 384,66 euro).

Z uwagi na odrębne szacowanie wartości ww. zamówień, w każdym z ww. postępowań zamawiający stosował obowiązujący w dacie wszczęcia niniejszych postępowań art. 4a ust. 1 ustawy (uchylony nowelizacją ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r.), zgodnie z którym w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, którego wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60.000 euro, nie stosuje się przepisów ustawy dotyczących obowiązku publikacji ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych, terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, terminów składania ofert, ofert wstępnych i ofert orientacyjnych oraz przepisów ustawy dotyczących odwołań i skarg.

W świetle powyższego stanu faktycznego należało ocenić, czy w przypadku współfinansowanego ze środków UE ZPORR projektu doszło do niedozwolonego podzielenia zamówienia na części. Za stwierdzeniem tego faktu przemawiały następujące argumenty:

- A) Przedmiotowe roboty budowlane wykonywane były w obrębie jednej miejscowości i jednego kompleksu pedagogicznego (ten sam adres budynków).
- B) Wszystkie zamówienia zostały udzielone przez tego samego zamawiającego.
- C) Zamówienia na roboty budowlane realizowane w budynku szkoły oraz internatu polegające na modernizacji kotłowni, a także demontażu starej i montażu nowej instalacji grzewczej, z uwagi na ich podobieństwo mogły być wykonane przez jedno przedsiębiorstwo (o czym świadczy także fakt, iż wszystkie zamówienia zostały udzielone jednemu wykonawcy). Do

ich realizacji niezbędna była analogiczna wiedza fachowa oraz jednakowego rodzaju potencjał techniczny.

- D) Wszczęcie postępowań na roboty budowlane w każdej części nastąpiło w bardzo bliskich odstępach czasu (w przeciągu jednego miesiąca), podobnie jak zawarcie umów (w przeciągu jednego miesiąca). Również terminy wykonania robót w zakresie każdej części zostały wyznaczone na ten sam okres.
- E) We wszystkich czterech postępowaniach oferty złożyli niemal ci sami wykonawcy, co świadczy także o jednolitym charakterze robót stanowiących przedmiot zamówienia w każdym z tych postępowań.

Łącznie szacowana wartość kontrolowanych zamówień w zakresie postępowań przetargowych związanych z realizacją robót budowlanych dla budynku szkoły oraz internatu polegających na modernizacji kotłowni, a także demontażu starej i montażu nowej instalacji grzewczej w powyższych obiektach wynosiła 146 384,66 euro. Mając na uwadze dyspozycję obowiązującego w dacie wszczęcia przedmiotowego postępowania art. 4a ust. 1 ustawy, podnieść należy, iż niedopuszczalny podział zamówienia na części spowodował, że zamawiający nie dopełnił obowiązku publikacji ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych, zgodnie z dyspozycją art. 40 ust. 2 ustawy. Ponadto, ubiegający się o udzielenie przedmiotowych zamówień wykonawcy nie mogli korzystać z przysługującego im środka ochrony prawnej w postaci odwołania, co - biorąc pod uwagę wniesione w ramach niniejszych postępowań protesty - uniemożliwiło weryfikację działań zamawiającego przez organ odwoławczy.

Kontrola nr 2:

Zamawiający przeprowadził pięć postępowań w trybie przetargu nieograniczonego w ramach współfinansowanego ze środków UE ZPORR projektu. Przedmiotem zamówienia jednej z części projektu była modernizacja zakładu uzdatniania wody, w pozostałych czterech przedmiotem zamówienia była budowa sieci wodnokanalizacyjnej (budowa sieci wodnokanalizacyjnych na terenie kompleksu usług motoryzacyjnych, budowa sieci wodnokanalizacyjnej na terenie kompleksu usługowo-mieszkaniowego, budowa sieci wodnokanalizacyjnej na terenie strefy aktywności gospodarczej, budowa sieci wodnokanalizacyjnej na terenie kompleksu usługowo-mieszkaniowego).

Szacunkowa wartość kontrolowanych zamówień w zakresie budowy sieci wodnokanalizacyjnej, została ustalona przez zamawiającego odrębnie dla każdego postępowania na podstawie kosztorysów inwestorskich:

- na kwotę: 6 174 000,00 PLN (tj. 1 525 649,90 EUR);
  - na kwotę: 3 850 000,00 PLN (tj. 951 368,98 EUR);
  - na kwotę: 5 101 000,00 PLN (tj. 1 260 502,12 EUR);
  - na kwotę: 6 033 000,00 PLN (tj. 1 490 807,55 EUR),
- co łącznie daje kwotę 21 158 000,00 PLN (tj. 5 228 328,55 EURO)

W przekazanych wyjaśnieniach zamawiający wskazał, iż jego zdaniem art. 32 ust 4 ustawy nie ma zastosowania do przedmiotowego projektu, ponieważ nie było w nim ofert częściowych, ani zamówień udzielonych w częściach, gdyż w projekcie wyszczególniono całkowicie odrębne zadania, a przedmiot każdego z zadań (robót budowlanych) nie był podzielny. Każde z zadań posiadało odrębną lokalizację, osobną dokumentację techniczną, a także osobne pozwolenie na budowę. Zdaniem zamawiającego jedynym elementem łączącym te postępowania była wspólna nazwa projektu, w związku z tym nie może być mowy o podziale, czy konieczności łączenia wartości poszczególnych zamówień. Ponadto zamawiający podkreślił, iż zgodnie z definicją Prawa Budowlanego każda z ww. robót jest odrębnym obiektem budowlanym. Z uwagi na powyższy sposób szacowania wartości zamówienia, wartość żadnego z ww. postępowań nie przekraczała 5 mln euro, a więc zamawiający nie był zobowiązany do przekazywania ogłoszeń o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, który to obowiązek wynikał z obowiązującego w dacie wszczęcia przedmiotowych postępowań art. 40 ust. 3 ustawy, zgodnie z którym, jeżeli wartość zamówienia przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro dla robót budowlanych oraz 130 000 euro dla dostaw i usług, zamawiający przekazywał ogłoszenie o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich oraz Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych.

W kontekście opisanego stanu faktycznego należy podnieść, iż w przedmiocie sztucznego podziału zamówienia na części wypowiedział się Europejski Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 5 października 1998r. w sprawie Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Francuskiej (C-16/98). Przedmiotowy wyrok zapadł na gruncie dyrektywy Rady 93/38/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. koordynującej procedury udzielania zamówień publicznych przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej,

energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz. U. L 199, str. 84), lecz znajduje on zastosowanie również na gruncie obowiązującej wtedy – i mającej zastosowanie w kontrolowanym projekcie - dyrektywy z dnia 14 czerwca 1993 r. dotyczącej koordynacji procedur w zakresie udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane (93/37/EWG). Stosownie do art. 14 pkt 13 dyrektywy 93/38/EWG, zamawiający nie mogli obchodzić postanowień przedmiotowej dyrektywy poprzez dzielenie zamówienia na części lub używania specjalnych metod obliczania wartości zamówień. Podobna regulacja odnosząca się do dzielenia zamówienia na części została przewidziana w dyrektywie 93/37/EWG. Zgodnie z art. 6 pkt 4 tej dyrektywy, obiekt budowlany lub zamówienie nie mogło być dzielone z zamiarem uniknięcia stosowania dyrektywy. Natomiast w świetle art. 6 pkt 3, jeżeli obiekt budowlany podzielony został na kilka części, z których każda stanowiła przedmiot odrębnego zamówienia, wartość każdej z tych części powinna być uwzględniona przy obliczaniu wartości, od której stosowało się procedury przewidziane w dyrektywie w celu udzielenia zamówienia publicznego na roboty budowlane. Jeżeli łączna wartość części była nie mniejsza niż wartości, od której należało przestrzegać postanowień dyrektywy, przepisy dyrektywy stosowało się do wszystkich części. Wyjątkiem była sytuacja, gdy zamawiający mógł odstąpić od stosowania przepisów przedmiotowej dyrektywy w odniesieniu do tych części, których szacunkowa wartość, bez podatku od towarów i usług była mniejsza niż 1 000 000 euro, pod warunkiem, że łączna wartość szacunkowa tych części nie przekraczała 20 % łącznej wartości wszystkich części.

Zdaniem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości zasadnicze znaczenie dla odpowiedzi, czy mamy do czynienia z zamówieniem na jeden obiekt budowlany należy przypisać okoliczności, czy wynik całości robót budowlanych lub inżynierskich może samoistnie spełniać funkcję gospodarczą lub techniczną. Wynika z tego, iż ocena czy w konkretnym przypadku mamy do czynienia z jednym obiektem budowlanym powinna być dokonana w świetle gospodarczych i technicznych funkcji, które będzie spełniał. Stwierdzenie takiej okoliczności powoduje, iż całość robót budowlanych udzielanych w kilku postępowaniach należy brać pod uwagę w kontekście ustalenia obowiązku stosowania przepisów dyrektywy. Europejski Trybunał Sprawiedliwości wskazał w omawianym wyroku, iż istnienie jednego podmiotu zamawiającego i możliwość przeprowadzenia przez przedsiębiorstwo wspólnotowe całości robót opisanych w oddzielnych zamówieniach może stanowić dowód potwierdzający istnienie obiektu budowlanego w rozumieniu dyrektywy. Zauważył również, iż jest zrozumiałe, że z powodów administracyjnych lub innych, program

robót budowlanych zmierzających do wykonania obiektu budowlanego w rozumieniu dyrektywy może być przedmiotem kilku procedur, których inicjatywa pochodzi od różnych zamawiających. Może tak być na przykład w przypadku budowy drogi przechodzącej przez terytorium kilku władztw lokalnych, z których każde odpowiada administracyjnie za jej odcinek. W takim bowiem przypadku zdaniem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości cel dyrektywy nie zostałby osiągnięty, jeżeli zakres stosowania dyrektywy byłby wyłączony z tego powodu, że szacowana wartość każdego odcinka obiektu budowlanego byłaby niższa od progu zastosowania dyrektywy. Z wykładni *a maiori ad minus* wynika, iż tym bardziej nie zostałby osiągnięty cel dyrektywy, jeżeli za odrębne zamówienia uznać budowę sieci wodnokanalizacyjnej w obrębie jednego władztwa lokalnego.

- A) W świetle powyższych ustaleń w toku kontroli należało ocenić, czy w przypadku realizowanego projektu doszło do sztucznego podzielenia zamówienia na części. Za taką ewentualnością przemawiały następujące argumenty:
- B) Przedmiotowe roboty wodnokanalizacyjne wykonywane były w obrębie jednego miasta, które samodzielnie spełnia funkcję techniczną i gospodarczą. Poszczególne zamówienia odnosiły się do robót wykonywanych na tym samym obszarze geograficznym.
- C) Wszystkie zamówienia zostały udzielone przez jednego zamawiającego.
- D) Zamówienia na budowę sieci wodnokanalizacyjnych z uwagi na ich podobieństwo mogły być wykonane przez jedno przedsiębiorstwo. Do ich realizacji niezbędna była analogiczna wiedza fachowa oraz jednakowego rodzaju potencjał techniczny.
- E) Wszczęcie postępowań na roboty budowlane w każdej części nastąpiło w bliskich odstępach czasu, podobnie jak zawarcie umów. Również terminy wykonania robót w zakresie każdej części zostały wyznaczone na ten sam okres.
- F) We wszystkich czterech postępowaniach oferty złożyli niemal ci sami wykonawcy, co świadczy także o jednolitym charakterze robót stanowiących przedmiot zamówienia w każdym z tych postępowań.

Łącznie szacowana wartość kontrolowanych zamówień w zakresie budowy sieci wodnokanalizacyjnej wynosiła 5 228 328,55 euro. Ustalenie przez zamawiającego wartości zamówienia indywidualnie, w stosunku do poszczególnych części zamówienia stanowiło naruszenie art. 32 ust. 4 ustawy. W konsekwencji, powyższe działanie zamawiającego, polegające na nie opublikowaniu ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej

stanowiło naruszenie art. 40 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych (dotyczy postępowań na roboty wodnokanalizacyjne, bez zakładu uzdatniania wody).

Kontrola nr 3:

Przedmiotem zamówienia była dostawa, instalacja i uruchomienie urządzeń podzielonych rodzajowo na części A-D:

- A. Aparat EKG 12 kanałowy 6 kpl.,
- B. System telemetryczny z 6 nadajnikami -1 kpl.,
- C. Stymulator endokawitarny dwukomorowy -6 kpl.,
- D. Defibrylator dwufazowy - 10 szt.

Zamawiający oszacował przedmiotowe zamówienie publiczne na kwotę 899 335,00 zł, co stanowi równowartość 205 000,00 euro, a następnie przeprowadził postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego według procedury właściwej dla tak oszacowanego zamówienia, tj. procedury właściwej dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych wskazanych w wydanym na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

W toku kontroli ustalono, że przedmiotowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego było piątym z kolei postępowaniem, dotyczącym tego samego przedmiotu, a urządzenia medyczne zamawiane w ramach kontrolowanego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, tj. aparaty EKG 12 kanałowe, system telemetryczny z 6 nadajnikami, stymulatory endokawitarne dwukomorowe, defibrylatory dwufazowe zamawiane były wcześniej w ramach jednej części zamówienia łącznie z urządzeniami, których dotyczy inne postępowanie, tj. pompami do kontrpulsacji wewnątrzaoortalnej i aparatami do autotransfuzji.

Szacunkowa wartość w euro powyższego zamówienia udzielanego w postępowaniu wynosiła 178 709,83 euro, więc łączna szacunkowa wartość wszystkich zamawianych urządzeń medycznych w dwóch postępowaniach wynosiła 383 709,83 euro, zatem przekraczała kwotę 211 000 euro dla zamówień na dostawy lub usługi określoną w § 1 pkt. 2a

ww. obowiązującego w dacie wszczęcia postępowania rozporządzenia wydanego na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp.

Z powyższego wynikało, że zamawiający dokonał podziału zamówienia na dwie części lecz nie zsumował wartości tych części w celu zastosowania przepisów właściwych dla łącznej wartości podzielonego zamówienia przekraczającej progi unijne. Wskutek odrębnego oszacowania wartości zamówienia dla każdej z części zamawiający zastosował przepisy właściwe dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych.

W świetle powyższych ustaleń stwierdzono, że doszło do niedozwolonego podzielenia zamówienia na części. Przemawiały za tym następujące argumenty:

- A) Wszystkie zamawiane w dwóch postępowaniach urządzenia są stosowane w kardiologii oraz kardiologii i służą do diagnozowania, monitorowania lub korygowania wad serca lub centralnego układu krążenia.
- B) Wszystkie zamawiane urządzenia nabywane są w ramach jednej inwestycji realizowanej przez zamawiającego, tj. wyposażania w sprzęt medyczny nowego centrum klinicznego.
- C) Zamawiający dokonał zgrupowania wszystkich przedmiotowych urządzeń w ramach jednej z części wcześniej prowadzonych postępowań co potwierdza, że możliwe było jednoczesne, odpowiednio wczesne zaplanowanie zamówienia.
- D) Obydwa postępowania są adresowane do tej samej grupy wykonawców.
- E) W przekazanych wyjaśnieniach zamawiający potwierdzał, że połączenie zamawianych urządzeń w ramach jednej części jednego postępowania uzasadniały względy organizacyjne oraz potrzeba natychmiastowej dostawy urządzeń.

Dokonany przez zamawiającego podział zamówienia udzielanego uprzednio w ramach jednej z części zamówienia skutkował zastosowaniem do każdego z odrębnych postępowań przepisów właściwych dla zamówień o wartości poniżej progów unijnych. W konsekwencji przedmiotowe zamówienie nie zostało ogłoszone we właściwym publikatorze, tj. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, stosownie do art. 40 ust. 3 ustawy. Ponadto wykonawcy zostali pozbawieni możliwości skorzystania ze środków ochrony prawnej odwołania do Krajowej Izby Odwoławczej oraz skargi do Sądu Okręgowego na rozstrzygnięcie KIO.

ORZECZNICTWO

W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 19 czerwca 2009 r. sygn. akt: KIO/UZP 712/09

W wyroku Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 19 czerwca 2009 r. sygn. akt: KIO/UZP 712/09 dotyczącym m.in. szacowania wartości zamówienia, Izba stwierdziła:

„Zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu (Dz. U. UE 2009/S 33-048509 z dnia 18.02. 2009 r.) w sekcji II.2.1) „Całkowita wielkość lub zakres” podał szacunkową wartość bez VAT: „między 4 500 000,00 a 5 000 000,00 PLN”, co oznacza, że uprawnionym byłoby porównywanie cen ofertowych również do dolnej wartości.

W pkt. 2 „Protokołu postępowania o udzielenie zamówienia o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych” - druk ZP - 1 zamawiający podał kwotę 5 000 000,00 zł, wskazując, iż ustalenia wartości zamówienia dokonano w dniu 25.11.2008 r. „na podstawie wskaźników kosztów nadzorów, zastępstwa inwestorskiego i kierownictwa kontraktu, itp.” Na rozprawie, wyjaśniając, na czym oparł ustaloną przez siebie wartość szacunkową zamówienia, zamawiający przedłożył „Protokół szacowania wartości zamówienia” z dnia 25.11.2008 r., zwany dalej Protokołem, do którego załączono stronę 89 i 90 zeszytu 4/2008 wydawnictwa Sekocenbud w formie kopii wydruku z faksu z datą transmisji 02.04.2009 r. godz. 9:25. Postępowanie wszczęto niemal 3 miesiące później, tj. 18.02.2009 r. W pkt. 3 tego Protokołu wskazano, że szacowanie wartości wykonano w oparciu o: „wskaźniki kosztów: nadzorów, zastępstwa inwestorskiego i kierownictwa kontraktu, przedmiarów, kosztorysów inwestorskich, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót itp.”, zaś w pkt. 4 wskazano następujący sposób szacowania: „ $222.435.245,90 \times 1,6\% = 3.558.963,93$ zł. $222.435.245,90 \times 2,8\% = 6.228.186,89$ zł. Przyjęto: od 4.500.000,00 zł co stanowi ok. 2,0% ceny netto za roboty budowlane do 5.000.000,00 zł co stanowi ok. 2,25% ceny netto za roboty budowlane”. W pkt. 5 tego Protokołu przyjęto wartość brutto w wysokości 6,1 mln zł.

Na rozprawie zamawiający oświadczył, że wartość inwestycji, której dotyczy pełnienie funkcji Inżyniera kontraktu wynosi 271 mln zł. Taka też informacja została podana wykonawcom

w ramach odpowiedzi na pytania zadane w dniu 10.03.2009 r. (pytanie nr 5), gdzie zamawiający wskazał: „Koszt wykonania inwestycji brutto wynosi 271.371.000,00 zł”. Umowa z Generalnym wykonawcą tej inwestycji została podpisana w dniu 07.08.2009 r. (zgodnie z definicją „Umowa z GW” zawartą w części wstępnej umowy, stanowiącej Załącznik nr 7 do SIWZ) w wyniku przeprowadzenia przetargu ograniczonego ogłoszonego w listopadzie 2007 r. (sprawa TM/MP/po/2/07/1). Powyższe informacje dają podstawy do stwierdzenia istnienia wątpliwości co do rzeczywistych podstaw ustalenia przez zamawiającego wartości szacunkowej zamówienia, a w konsekwencji co do prawidłowości jej ustalenia, ponieważ:

1. w Protokole z dnia 25.11.2008 r. brak jest w ogóle odesłania do konkretnych wskaźników Sekocenbud w konkretnym zeszycie Sekocenbud, co wydaje się najprostszym sposobem wskazania podstaw szacowania, w przypadku, gdy wskaźniki tego wydawnictwa są podstawą szacowania,
2. załączone do tegoż Protokołu dwie strony, pochodzące z zeszytu Sekocenbud nie mogły być wzięte pod uwagę przy szacowaniu w dacie 25.11.2008 r. skoro zostały one przekazane faksem dopiero w dniu 02.04.2009 r.,
3. na rozprawie zamawiający powoływał się na wskaźnik cenowy dla Inżyniera kontraktu z zeszytu 16/2009 Sekocenbud - I kwartał 2009 r., zaś według złożonych na rozprawie dokumentów załącznikiem do „Protokołu szacowania wartości zamówienia” miał być fragment z zeszytu 4/2008,
4. w Protokole wskazano jako podstawę kilka wskaźników (nadzorów, zastępstwa inwestorskiego i kierownictwa kontraktu, przedmiarów, kosztorysów inwestorskich, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót), nie zaś wskaźnik dla Inżyniera kontraktu,
5. przedmiotem zamówienia nie jest pełnienie funkcji Inżyniera kontraktu wg wymagań FIDIC (jak ma to miejsce w przypadku wyceny Sekocenbud) dlatego też powoływanie się na ten wskaźnik bez analizy różnic zakresów obowiązków Inżyniera kontraktu wg FIDIC i wg obowiązków Inżyniera kontraktu, zgodnego z Opiskiem przedmiotu zamówienia w tym

postępowaniu (Załącznik nr 1 do SIWZ) i bez analizy skutków tych różnic podważa trafność szacowania,

6. przyjęte przez zamawiającego w Protokole wskaźniki „wstępne” tj. 1,6% oraz 2,8% nie odpowiadają żadnemu wskaźnikowi zawartemu w Sekocenbud w Grupie kosztów 7 - Prace przygotowawcze, projektowe, obsługa inwestorska,

7. brak jakiegokolwiek uzasadnienia, czym kierował się zamawiający przyjmując ostatecznie wskaźnik w wysokości 2 i 2,25% ceny netto za roboty budowlane, przy wstępnym poziomie wskaźnika 1,6% i 2,8%.

Zauważyć należy, że specyfiką szacowania usług obsługi inwestorskiej jest odwoływanie się do kosztów robót budowlanych (procent liczony od kosztów robót budowlanych, których obsługa dotyczy), a zatem wartość samej roboty budowlanej ma kapitalne znaczenie. Jak wskazano powyżej Generalny wykonawca inwestycji, której dotyczy pełnienie funkcji Inżyniera kontraktu wyłanianego w przedmiotowym postępowaniu, został wybrany w wyniku przetargu ograniczonego, rozpoczętego jeszcze w 2007 r., w którym oferty składano w I półroczu 2008 roku. Za fakt powszechnie znany skład orzekający Izby uznał spadkową tendencję cen rynku materiałów i robót budowlanych począwszy od 2008 r. Informacje te dają podstawy do stwierdzenia, że cena ofertowa tej inwestycji obecnie byłaby niższa, a w konsekwencji inna - niższa wartość byłaby punktem odniesienia dla wynagrodzenia Inżyniera kontraktu.

Skład orzekający Izby stanął na stanowisku, że nawet w przypadkach, gdy wartość szacunkowa zamówienia została ustalona przez zamawiającego z należytą starannością, jednak już po wszczęciu postępowania w zauważalny sposób zmianie uległy czynniki wpływające na ustalenie wartości szacunkowej zamówienia, np. poprzez to, że zmianie uległa rynkowa wartość inwestycji będącej punktem odniesienia dla obliczenia wartości usługi związanej z tą robotą budowlaną, zamawiający winien na etapie badania i oceny ofert zweryfikować wcześniej ustalony szacunek, po to, aby nie porównywać cen ofertowych do wartości, które nie uwzględniają tendencji rynku i w konsekwencji nie narazić się na wyeliminowanie z postępowania ofert z niższymi cenami, a zatem, aby wydatek był dokonany w sposób oszczędny jak wymaga tego przepis art. 35 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.). W ocenie składu orzekającego Izby, w przedmiotowym postępowaniu, wobec wyboru Generalnego wykonawcy inwestycji, której dotyczy przedmiotowa usługa pełnienia funkcji Inżyniera kontraktu w wyniku przetargu rozpoczętego jeszcze w 2007 r. oraz wobec zmian w 2008 r.

realiów rynku robót budowlanych (spadek cen) celowym i zasadnym było zaktualizowanie na potrzeby badania i oceny ofert wartości zamówienia. Potwierdzeniem tej spadkowej tendencji są również ceny ofertowe w przedmiotowym postępowaniu, z których 7 na 10 to ceny znacznie poniżej wartości brutto ustalonej przez zamawiającego, tj. poniżej 6,1 mln zł (oferta nr 1 - 2, 4, 7 - 10), które to ceny nie są niczym innym jak przykładami obecnych cen rynkowych sektora usług obsługi inwestorskiej. Nadto propozycje ofertowe przedmiotowego postępowania wskazują na duże rozbieżności cen na usługę Inżyniera kontraktu (oferty na poziomie od ponad 1 - 2 mln zł do oferty na poziomie ponad 7 mln zł).”

Orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej

Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 10 lipca 2009 r. sygn. akt: KIO/UZP 805/09

Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej dotyczący interesu publicznego, jak również szacowania wartości zamówienia w kontekście unieważnienia postępowania na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 6 ustawy - Pzp.

[Treść wyroku](#)

Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 1 lipca 2009 r. sygn. akt: KIO/UZP 755/09

Wyrok KIO dotyczący zatrzymania przez Zamawiającego wadium na podstawie art. 46 ust. 4 a ustawy - Pzp.

[Treść wyroku](#)

Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 21 lipca 2009 r. sygn. akt: KIO/UZP 858/09

Wyrok KIO dotyczący wezwania do uzupełniania dokumentów w trybie art. 26 ust. 3 ustawy - Pzp.

[Treść wyroku](#)

Postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 10 lipca 2009 r. sygn. akt: KIO/W 32/09 w sprawie uchylenia zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu.

[Treść postanowienia](#)

Orzecznictwo sądów okręgowych

Postanowienie Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 6 kwietnia 2009 r. sygn. akt: VI Ga 35/09

Postanowienie SO dotyczące ostatecznego rozstrzygnięcia protestu (art. 182 ust. 2 ustawy - Pzp.)

[Treść postanowienia](#)

Wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 9 kwietnia 2009 r. sygn. akt: X Ga 81/09

Wyrok SO dotyczący wniesienia wadium w formie gwarancji bankowej przez podmioty wspólnie ubiegające się o udzielenie zamówienia publicznego.

[Treść wyroku](#)

Postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 4 czerwca 2009 r. sygn. akt: XIX Ga 195/09

Postanowienie SO dotyczące odrzucenia odwołania na podstawie art. 187 ust. 4 pkt 7 ustawy - Pzp.

[Treść postanowienia](#)

Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dot. szacowania wartości zamówienia

1. Orzeczenie C-220/05 z dnia 18 stycznia 2007 roku

„Przy ustalaniu wartości zamówienia publicznego dla celów art. 6 dyrektywy 93/37 zmienionej przez dyrektywę 97/52 należy wziąć pod uwagę całkowitą wartość zamówienia na roboty budowlane z punktu widzenia potencjalnego oferenta, co obejmuje nie tylko całość kwot, jakie będzie musiała zapłacić instytucja zamawiająca, ale również wszystkie inne kwoty pochodzące od osób trzecich”.

2. Orzeczenie C-16/98 z dnia 5 października 2000 roku

„W celu określenia czy wykonanie danego obiektu budowlanego nie zostało sztucznie podzielone na części, powinno być ono ocenione w świetle ekonomicznej i technicznej funkcji, jaką ma spełniać rezultat robót budowlanych”.

ANALIZY SYSTEMOWE

NR 7/2009

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2009 – 31.07.2009

I. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Liczba opublikowanych ogłoszeń

Rodzaj ogłoszenia	Miejsce publikacji		RAZEM
	BZP	TED	
O zamówieniu	86 185	7 639	93 824
O udzieleniu zamówienia	93 266	10 989	104 255
O konkursie	67	30	97
O wynikach konkursu	46	50	96
O zmianie ogłoszenia	14 485	3 985*	18 470
O koncesji na usługi / roboty budowlane	11	15	26
Informacyjne o planowanych zamówieniach		365	365
RAZEM	194 060	23 073	217 133

* - ogłoszenia dotyczące dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowania

Postępowania wszczęte według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	39,70%	6,07%
Dostawy	33,45%	57,58%
Usługi	26,85%	36,34%

Postępowania wszczęte według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	98,71%	94,86%
Przetarg ograniczony	0,86%	3,81%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,12%	1,02%
Dialog konkurencyjny	0,05%	0,32%
Licytacja elektroniczna	0,25%	-

Kryteria oceny ofert
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	94%	87%	87%	90%
Cena i inne kryteria	6%	13%	13%	10%

Zamówienia udzielone według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	27%	3%
Dostawy	33%	36%
Usługi	40%	61%

Zamówienia udzielone według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	69,22%	73,63%
Przetarg ograniczony	0,65%	4,61%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,06%	3,74%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,41%	17,96%*
Dialog konkurencyjny	0,02%	0,06%
Wolna ręka	24,90%	-
Zapytanie o cenę	4,71%	nie ogłasza się
Licytacja elektroniczna	0,13%	nie ogłasza się

* - w tym wolna ręka

Wartość udzielonych zamówień*

Wartość zamówień	30,8 mld zł
-------------------------	--------------------

Rodzaj zamówienia	Struktura zamówień wg wartości
Roboty budowlane	64%
Dostawy	19%
Usługi	17%

* - wartość określono na podstawie danych z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (dotyczących postępowań o wartości od 14.000 euro do progów UE)

Zamówienia udzielone według województw (zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Województwo	Odsetek liczby	Odsetek wartości
dolnośląskie	7%	8%
kujawsko-pomorskie	5%	5%
lubelskie	5%	4%
lubuskie	2%	3%
łódzkie	6%	7%
małopolskie	10%	9%
mazowieckie	17%	14%
opolskie	3%	3%
podkarpackie	5%	7%
podlaskie	3%	3%
pomorskie	6%	5%
śląskie	12%	10%
świętokrzyskie	3%	5%
warmińsko-mazurskie	4%	4%
wielkopolskie	8%	10%
zachodniopomorskie	4%	4%

Procentowa wartość udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kategorie zamawiających	% wartości
Administracja rządowa centralna	4,4%
Administracja rządowa terenowa	2,3%
Administracja samorządowa	60,1%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	4,5%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	0,8%
Uczelnie publiczne	3,2%
Podmiot prawa publicznego	0,2%
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	9,8%
Inny	14,8%

Procent liczby udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro)

Kategorie zamawiających	Udział
Administracja rządowa centralna	2,97%
Administracja rządowa terenowa	3,41%
Administracja samorządowa	45,41%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	5,33%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	1,00%
Uczelnie publiczne	5,36%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	16,30%
Zamawiający sektorowy	1,13%
Inny	19,09%

**Rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro)**

Kategorie zamawiających	Udział procentowy		
	roboty budowlane	dostawy	usługi
Administracja rządowa centralna	15,84%	20,96%	63,21%
Administracja rządowa terenowa	8,64%	34,55%	56,82%
Administracja samorządowa	39,79%	13,97%	46,25%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	14,34%	42,93%	42,73%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	7,38%	45,06%	47,56%
Uczelnie publiczne	12,26%	53,75%	33,99%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	5,42%	67,73%	26,85%
Zamawiający sektorowy	0,79%	55,43%	43,78%
Inny	16,16%	39,98%	43,86%

**Struktura procentowa trybów udzielania zamówień
według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)**

Kategorie zamawiających	Tryb [%]							
	PN	PO	NO	NB	DK	WR	ZC	LE
Administracja rządowa centralna	56,59	0,65	0,00	0,19	0,00	35,56	6,87	0,14
Administracja rządowa terenowa	62,66	0,42	0,00	0,50	0,12	24,86	11,06	0,37
Administracja samorządowa	70,07	0,59	0,05	0,45	0,01	25,26	3,43	0,14
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	64,21	0,68	0,06	0,23	0,00	29,48	5,28	0,08
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	46,16	0,50	0,10	0,30	0,00	26,42	26,42	0,10
Uczelnie publiczne	60,53	0,19	0,06	0,41	0,00	29,10	9,61	0,11
Podmiot prawa publicznego	68,10	0,00	0,00	0,25	0,25	23,04	8,35	0,00
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	83,33	0,90	0,03	0,23	0,00	13,55	1,94	0,00
Inny	64,13	0,81	0,10	0,53	0,05	28,08	6,13	0,17

**Liczba zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach innych państw członkowskich UE
z uwzględnieniem wartości tych zamówień***

Państwo	Liczba kontraktów	Rodzaj zamówienia	Równowartość w EUR
Austria	1	1 x dostawy	brak danych
Belgia	4	4 x usługi	2 333 250 EUR
Czechy	2	2 x dostawy	1 776 969 EUR
Estonia	2	2 x dostawy	4 733 559 EUR
Grecja	1	1 x dostawy	5 000 EUR
Litwa	5	5 x dostawy	5 997 802 EUR
Luksemburg	7	7 x usługi	9 913 000 EUR
Łotwa	1	1 x usługi	235 000 EUR
Portugalia	1	1 x dostawy	469 500 EUR
Węgry	2	2 x dostawy	3 696 379 EUR
Razem	26	14 x dostawy 12 x usługi	29 160 459 EUR

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

Liczba zamówień udzielonych przez polskich zamawiających wykonawcom zagranicznym z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – ilość kontraktów, wartości kontraktów [w PLN]								Razem	
	roboty budowlane		dostawy		usługi		konkurs			
Australia					1	4 500 000			1	4 500 000
Austria			1	3 256 764	3	310 749			5	3 615 013
Belgia			2	1 589 525					2	1 589 525
Chorwacja					1	2 746 045			1	2 746 045
Czechy			7	302 528 935	11	20 542 804			18	323 071 739
Cypr			4	15 816 025					4	15 816 025
Dania					4	662 917			4	662 917
Estonia			1	24 888 000					1	24 888 000
Finlandia			2	239 126 734	1	10 274 315			3	249 401 049
Francja			5	19 314 176	7	17 053 886			11	36 368 062
Hiszpania	1	1 259 105 333			5	12 661 701			6	1 271 767 034
Holandia			11	17 432 583	4	32 915 292			15	50 347 875
Irlandia			2	5 132 200	3	40 129 010			5	45 261 210
Izrael			1	812 000					1	812 000
Niemcy	4	515 527 231	24	207 193 901	11	386 641 037	1	15 890	40	1 109 378 059
Norwegia			1	4 210 000	1	1 000 000			2	5 210 000
Słowacja			1	3 586 318					1	3 586 318
Szwajcaria			13	15 257 201	1	1 705 000			14	16 962 201
Szwecja			2	2 742 607			1	0	3	2 742 607
Ukraina			1	2 880 000					1	2 880 000
USA			3	1 085 588	3	218 764 668			6	219 850 256
Węgry					1	2 904 000			1	2 904 000
Włochy			18	24 150 841	1	1 415 142			19	25 565 983
Wielka Brytania			67	11 699 969	14	75 619 698			67	87 319 667
Razem	5	1 774 632 564	166	902 703 367	73	829 893 764	2	15 890	246	3 507 245 585

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

II. KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Kontrole uprzednie

Kontrole	Ilość – 2009 r.	
Wszczęte	41	
Zakończone	41	
Wyniki kontroli	Ilość	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	26	63,4%
Stwierdzono naruszenia	15	36,6%
w tym:		
zalecenie unieważnienia	3	20%
ponowna ocena	0	0%
uchybień formalne	12	80%

Kontrole następne

Kontrole	Ilość – 2009 r.	
Wszczęte	74	
Zakończone	77	
Wyniki kontroli	Ilość	Struktura procentowa
Brak naruszeń	13	16,9%
Stwierdzono naruszenia	64	83,1%
W tym: zawiadomienie RDFP	31	48,4%

Kontrole doraźne

(kontrola wyboru trybu udzielenia zamówienia na podstawie zawiadomień kierowanych do prezesa UZP w związku z art. 62 ust. 2 i art. 67 ust. 2 ustawy Pzp)

Kontrole	Liczba – 2009 r.	
Wszczęte	30	
Zakończone	21	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	
Nie stwierdzono naruszeń	12	
Stwierdzono naruszenia	9	
w tym:		
zalecenie unieważnienia postępowania	3	
uchybień formalne	5	
Zawiadomienie RDFP	2	

III. ŚRODKI OCHRONY PRAWNEJ

Liczba odwołań i sposób ich rozstrzygnięcia

	Liczba - 2009 r.	
Wniesiono ogółem	1097	
Brak wpisu	63	
Rozpatrzono ogółem	954	
Sposób rozpatrzenia	Liczba	Rozkład procentowy
Odrzucone	136	14%
Umorzone postępowanie	105	10%
Oddalone	415	44%
Uwzględnione	298	31%

Odwołania wnoszone w zależności od rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	2009 r.	2008 r.
Roboty budowlane	36%	40%
Dostawy	27%	33%
Usługi	37%	27%

Liczba skarg na wyroki Krajowej Izby Odwoławczej / zespołu arbitrów

wniesionych do sądów

Skargi	2009 r.	2008 r.
Liczba wniesionych skarg	193	165
Odsetek ilości wniesionych skarg w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań	20%	20%

Zespół redakcyjny Informatora UZP:

<i>Joanna Czarnecka</i>	<i>Joanna Orzeł</i>
<i>Renata Dzikowska</i>	<i>Anna Łagocka</i>
<i>Urszula Krynicka</i>	<i>Paweł Trojan</i>
<i>Izabela Rzepkowska</i>	<i>Piotr Zabadeusz</i>

pod kierunkiem Anity Wichniak Olczak

KONTAKT:

Urząd Zamówień Publicznych
ul. Postępu 17a , 02-676 Warszawa
tel. 458-77-07 fax 458-78-36, informator@uzp.gov